

Samordningsförbundet
Roslagen

Kartläggning och Behovsanalys Roslagen

Upprättad av Sophia Dahlgren 2024-05-07

Lokal Kartläggning

Behovsanalys i Roslagen

Inledning

Varje år kartlägger Samordningsförbundet den potentiella målgruppen och de behov som förbundets medlemmars lyfter. Syftet är att ge underlag till förbundets styrning och lyfta fram aktuell omvärldsbevakning som påverkar förbundets nuvarande eller kommande verksamhet.

Förbundet arbetar med två målgrupper

Främst arbetar förbundet med invånarna i arbetsförålder boende inom förbundets område som har behov av samordnat stöd från flera av förbundets medlemmar för att nå eller förbättra sin arbetsförmåga. Sekundärt ses även medlemsparternas tjänstemän som en målgrupp, då med syfte att stärka personal i deras arbetet med den primära målgruppen.

Medlemmarnas behov

Förbundet finns till för att stötta och bistå medlemmarna, därför är det extra viktigt för förbundet att vara lyhörd inför de utmaningar och behov som medlemmarna ställs inför. Input hämtas in från medlemmarna genom dialog med förbundets beredningsgrupp. Samtidigt utförs omvärldsbevakning för att lyfta viktiga aspekter och trender som är relevanta för förbundets arbete.

De målgrupper som medlemmarna lyfter och hur många de uppskattas till:

- Den yngre målgruppen, uppskattas till ca 1700 personer
- Långvarigt arbetslösa som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden, Ca 1028 personer
- Långvarigt ekonomiskt bistånd, ca 320 personer
- Långtidssjukskrivna och unga med aktivitetsersättning, ca 1800 personer
- Psykisk ohälsa
- Långvarigt missbruk

I årets kartläggning kan vi uppskatta behovsgruppen till minst 4800 personer men troligen är målgruppen större än vad vi kan hitta i statistiken.

Innehåll

- **Sida 2-3**
Samordningsförbundet
- **Sida 4**
Målgruppen
- **Sida 5**
Den yngre målgruppen
- **Sida 6**
Arbetsmarknad och arbetslöshet
- **Sida 7-8**
Arbetsförmedlingen och målgruppen arbetslösa
- **Sida 9**
Försäkringskassan och målgruppen sjukskrivna
- **Sida 10**
Sjukskrivningar och psykisk ohälsa
- **Sida 11**
Region och Vårdgivare
- **Sida 12**
Kommunen
- **Bilaga 1**
Statistik per kommun från Kolada och Statisticon
- **Bilaga 2**
Statistik per kommun Statisticon

Förbundschef
Samordningsförbundet
Roslagen

Uppföljning och utvärdering

Ett av uppdragen på förbundet är att utvärdera och följa upp verksamhet.

Uppföljningssystem tillhandahålls av Försäkringskassans. Systemet förändrades 2022 till ett förskat system för att registrera antalet deltagare och insatsers finansiering.

Behovet större än projektets kapacitet.

Det finns ett större behov av projektets verksamhet än vad projektet är dimensionerat för. Projektet kommer stödja upp till 300 personer uppskattning av behovsgrupp är över 4000 personer. Resulterar i en kö in till projektet.

Samordningsförbundet Roslagen

Samordningsförbundets medlemsparter är Arbetsförmedling, Försäkringskassan, Region Stockholm, samt nordostkommunerna Danderyd, Täby, Vaxholm, Vallentuna och Österåker. Alla dessa medlemsparter arbetar på något sätt med målgruppen som befinner sig långt ifrån deltagande på arbetsmarknad.

Samordningsförbundets ändamål är att samordna rehabiliteringsinsatser mellan medlemsarterna och vara ett komplement till de ordinarie verksamheter. Ett syfte är att arbeta för en mer effektiv resursanvändning och främja samverkan mellan myndigheterna för att hjälpa individer till egen försörjning och ett självständigt liv.

Pågående insatser i Förbundet

I förbundet ingår Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Stockholm, och kommunerna Österåker, Täby, Danderyd, Norrtälje, Vallentuna och Vaxholm. Förbundet största verksamheter är:

Kompetensstärkning av tjänstemän

Flera av förbundets insatser arbetar med att kompetensstärka de tjänstemän som arbetar hos någon av medlemsparterna. genom lokala gemensamma forum och via socialfondsprojektet Conecto.

Det myndighetsgemensamma teamet

Teamet är avsett att komplettera den ordinarie verksamheten genom att erbjuda stöd till målgruppen när den befintliga verksamheten och samverkan inte är tillräcklig. Teamet består av representant från Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, medlemskommuner och vid behov en arbetscoach från projektet Lumena. Teamet kommer att ge individuell rådgivning och stöd till personer med behov, samt bidra till att stärka kompetensen inom den ordinarie verksamheten.

Socialfondsprojektet Lumena

Projektet involverar minst en arbetscoach i varje kommun som tillämpar individuella metoder såsom Supported Employment (SE), Case Management (CM) och strategier från Beskæftigelses Indikator Projektet (BIP).

Projektets målgrupp är personer som befinner sig långt från att etablera sig på arbetsmarknaden och behöver förstärkt stöd, oavsett deras nuvarande offentliga försörjningssituation.

Deltagarna som kommer in i projektet kan inte dra nytta av befintliga insatser från vanliga partners för att närma sig arbete eller studier. För att säkerställa att alla befintliga insatser har uttömts, involveras det myndighetsgemensamma teamet. Deltagarna förväntas ha en arbetsförmåga och vara kapabla att dra nytta av projektaktiviteterna.

Samordningsförbundets partners

Regional i Stockholm

I Stockholms län finns ett nätverk mellan länets sju samordningsförbund. Sex av dem driver tillsammans socialfondsprojektet LumenaConecto. Nätverket bistår varandra med ex omvärldsbevakning och aktuellt just nu är Samordningsförbundets Stockholms stads satsning på Stockholmskraften. Där arbetscoacher jobbar i team med arbetsförmedlare och socialsekreterare.

Nationella nätverket för samordningsförbund i Sverige.

68 av landets 72 samordningsförbund är medlemmar i nätverket. Syftet med nns är att tillgodose samordningsförbundens behov av information, erfarenhetsutbyte och gemensamt lärande.

Nätverket arbetar utifrån fyra tema områden:

- Att vara en nationell politisk arena för att strategiskt kunna påverka samordningsförbundens förutsättningar.
- Att vara en arena för kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan samordningsförbunden. Innefattar bland annat NNS regeringsuppdrag om att upptäcka våld i nära relationer.
- Att öka kunskapen om NNS genom ett stärkt kommunikationsarbete, en tydlig organisering och väl fungerande rutiner.
- Att verka för ett stärkt arbete med uppföljning, utvärdering och analys. Där Nätverket arbetar med de nationella indikatorerna för uppföljning av samord-

Finsam finansiell samordning

Nationella rådet, FINSAM

Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ska även nationellt genom det Nationella rådet för finansiell samordning stödja utvecklingen av Samordningsförbundets verksamhet.

Rådet består av socialstyrelsen, SKR . Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Tillsammans ger de förbunden ett samlat kvalitetssäkrat stöd och vägledning för arbetet.

2024 meddelade Nationella rådet att det i FINSAM lagen inte finns stöd för förbunden att ansöka om medel från ESF

Att Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan tar ett ökat ansvar och lyfter upp frågorna på agendan bidrar till att de statliga parterna tillsammans tar ett större ansvar i samverkan genom samordningsförbund.

En översyn av FINSAM lagstiftning pågår.

Uppdrag givet till Försäkringskassan som ska rapportera till regeringen december 2024

Roslagens förbundschef deltar i en arbetsgrupp

för att sammanställa förbundens synpunkter avseende översyn av FINSAM lagstiftningen.

Oklart om förbund kan söka socialfondsmedel framöver?

Nationella rådet bedömer att det i dagens lagstiftning inte finns lagstöd för externa medel

Sekundär målgrupp

Är de tjänstemän som arbetar med den primära målgruppen.

Är du intresserad av statistik hänvisas du till uppgifter i Kolad och statistiksticon

Statistiken i denna rapport är endast avsedd för förbundet. Förbundet friskriver sig från eventuella felskrivningar.

Vilka är Målgrupperna?

Primära målgruppen

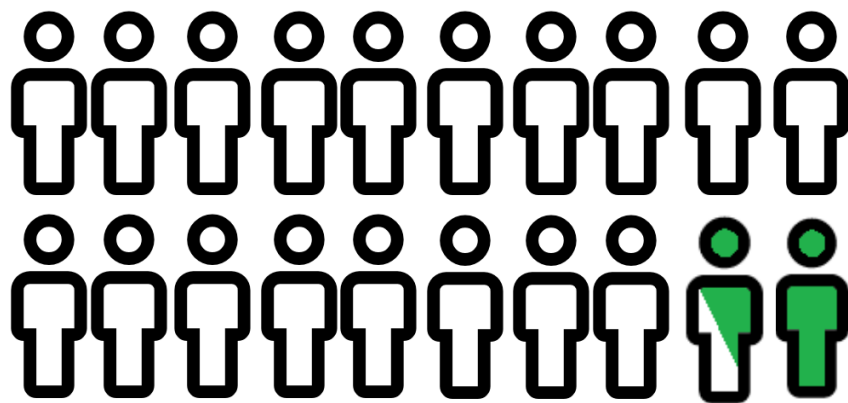
Inom Samordningsförbundet nationellt brukar uppskattningen vara att 5% av den arbetsföra befolkningen har behov av samordnande insatser. För att konkretisera målgruppen i Roslagen har förbundet genomfört en statistisk kartläggning via uppgifter från Kolada och SCB [Befolkningens arbetsmarknadsstatus \(BAS\)](#). Under respektive avsnitt kommer statistiskt att redovisas, en samlad bild finns som bilaga.

Vilka slutsatser kan vi dra utifrån statistiken?

I statistiken kan vi se hur många som har en viss ersättning, men inte vilka av dessa som är i behov av en samordnad rehabilitering och inte heller målgruppen som inte uppbär något offentligt stöd. Dessutom kan en person vara aktuell under flera siffror (t.ex. kan en person vara långtidsarbetslös samtidigt som den uppbär offentligt stöd). Statistiken ska enbart användas för att ge oss en fingervisning av hur vår behovsgrupp ser ut i Roslagen.

Roslagens befolkning i arbetsförålder (16-64 år)

161 685 personer

 12 022 (7,4%) av populationen uppbär någon form av offentligt stöd

Den yngre målgruppen

Kommunala aktivitets ansvaret

För unga i åldrarna 16–20 som varken studerar på gymnasiet eller har fullgjort gymnasieutbildning är det kommunerna som har ansvaret att erbjuda insatser för att motivera till fortsatta studier. Men om personen inte kan eller vill återgå till studier kan förbundets verksamhet bli aktuell som ett komplement till kommunens insatser.

De behov som samtliga Kommunala aktivitetsansvar (KAA) i Roslagen efterfrågar är främst praktikplatser med handledning till sina ungdomar. Det är en utmaning för ungdomscoacherna att hitta företag som tar emot ungdomar för praktik som har behov av extra stöd. Generellt är det en utmaning att hitta företag som vill och kan ta emot ungdomar för en praktikperiod Roslagens kommuner.

KAA se även ett stort behov att en insats som sysselsättning för de ungdomar mellan 16 till 18 år som står långt ifrån praktik och studier, till exempel en träffpunkt eller daglig verksamhet. Det finns ingen regel att Roslagens kommuner erbjuder sommarjobb till ungdomarna i respektive kommun. Vissa kommuner har erbjuder feriejobb andra inte.

Unga och ohälsa

Ungdomscoacherna upplever att merparten av de ungdomar de träffar har någon form av psykisk ohälsa och i behov av stöd från vården. Dock är kontakten med BUP och psykiatri är en utmaning. Då det är svårt att få tid för stöd och hjälp.

Vad erbjuder KAA i Roslagens kommuner ?

Insatser som KAA erbjuder är studie och yrkesvägledning samt individuell coachning mot studier eller praktik. Verksamheternas utbud av insatser varierar från kommun till kommun. Samtliga KAA erbjuder Studie och Yrkesvägledning.

KAAs utmaningar är liknande som föregående år, gällande både praktikplatser, sysselsättning samt att den psykiska ohälsan hos ungdomarna kvarstår sedan flera år tillbaka. Nytt är att i år är det ingen av kommunerna erbjuder ersättning vid praktik som tidigare år.

Unga som varken arbetar eller studerar (UVAS)

Definitionen för unga som varken arbetar eller studerar är: Unga mellan 16 och 29 år som är folkbokförda i Sverige och under ett helt kalenderår:

- Inte haft arbetsinkomster över ett basbelopp (52 500 kr 2023)
- Inte haft studiemedel, varit utbildningsregistrerad eller studerat vid SFI mer än 60 timmar.

Statiskt från MUCF (2021) visar att strax över 1200 unga (16-24 år) och 1500 (25-29år) ingår i UVAS målgruppen.

Uppdraget KAA

Huvuduppdrag för KAA är att få personer att återgå i studier.

[En sammanfattad bild av ungas levnadsvillkor i Sverige | MUCF](#)

Myndigheten för unga och civilsamhälle

(MUCF) är en statlig myndighet som tar fram och sprider kunskap om ungas levnadsvillkor och civilsamhällets villkor.

UVAS i Roslagen 2021

1700 Personer under 30 år som varken arbetar eller studerar

Arbetsmarknad och Arbetslöshet

Lågkonjunkturen dämpar arbetsmarknaden under 2024

Försvagningen av svensk konjunktur är nu påtaglig, till stor del till följd av det senaste årets rekordhöga inflation samt det höga ränteläget. Under 2024 märks det på arbetsmarknaden. Tillväxten i Sverige har nu försvagats varje år sedan 2021, vilket var det stora återhämtningsåret efter pandemin. Arbetsmarknaden i Sverige och flera andra länder har hittills stått emot, men nu bedöms den svaga efterfrågan på flera håll minska sysselsättningen.

Antalet grupper som befinner sig utanför den reguljära arbetsmarknaden har ökat kraftigt de senaste åren. Statistik från Arbetsförmedlingen visar att personer med funktionsnedsättning, utan gymnasieutbildning och utomeuropeiskt födda är grupper har det särskilt svårt att etablera sig på arbetsmarknaden (Arbetsförmedlingen 2023).

Organisering och ansvar för den svenska arbetsmarknadspolitiken har genomgått stora förändringar. Kommunernas roll och insatser på det arbetsmarknadspolitiska området har expanderat och bakomliggande orsaker uppges vara kommuners missnöje med Arbetsförmedlingen samt bristande samverkan. Arbetsmarknadspolitikens nuvarande inriktning mot matchning och coachning, vilka är mindre kostsamma åtgärder än utbildning och praktik, innebär att AF-personalen har färre insatser att erbjuda de arbetssökande. (Broström 2015, Pancian och Ulmestig 2019)

När de olika huvudmännen får färre resurser blir samordning och samverkan allt viktigare, och samordningsförbunden utgör idag en av de mest etablerade formerna för detta mellan lokala, regionala och nationella aktörer. Samordningsförbunden är aktiva i att utveckla metoder som på olika sätt ska främja arbetsmarknadsinkludering. En studie som väckt stort intresse och som lett till dialog om hur vi kan nå förändring är BIP, som diskuterar vikten av att etablera mål och indikatorer som kan användas för att stödja individers progression mot arbetslivet

Källa:

[Erfarenheter från fyra år med Arbetsförmedlingens leverantörer \(skr.se\)](#) [Lågkonjunkturen dämpar arbetsmarknaden under 2024 | SKR](#)

Arbetslöshet och långtidsarbetslösa

Enligt Arbetsförmedlingens statistik var arbetslösheten 6,8 procent i februari 2024. I Sverige var 2,7 procent av arbetskraften långtidsarbetslösa i februari 2024. Långtidsarbetslöshet definieras som andelen arbetslösa som har varit utan arbete längre än sex månader. Sett till det totala antalet arbetslösa har cirka tre av tio varit arbetslösa i mer än ett halvår.

Arbetet med att minska långtidsarbetslösheten behöver bedrivas inom många olika politikområden och tillsammans med flera olika aktörer. Arbetsförmedlingen har en central roll i arbetet med att förhindra och bryta långtidsarbetslöshet men kommer inte att klara utmaningen på egen hand med verktygen inom den statliga arbetsmarknadspolitiken. Forskningen pekar på att arbetsmarknadsnära insatser såsom praktik, arbetsmarknadsutbildning och subventionerade anställningar har en positiv effekt på övergången till arbete (Arbetsförmedlingen, 2022).

Samordning och samverkan blir allt viktigare och samordningsförbunden utgör en av de mest etablerade formerna för samverkan. [Erfarenheter från fyra år med Arbetsförmedlingens leverantörer \(skr.se\)](#)

Arbetslösheten i Roslagen är låg jämfört med övriga landet. 2023 var arbetslösheten :

Danderyd 5,7%
Vaxholm 5,7%
Norrtälje 5%
Täby 3,6%
Vallentuna 3,5%

Personer som varit långvarigt arbetslösa i över 2 år i Roslagen 2023 är 1028 personer

Arbetsförmedlingen

Enligt Arbetsförmedlingens regleringsbrev ska myndigheten sammanföra arbetssökande med de arbetsgivare som söker arbetskraft. Verksamheten ska, som ett komplement till matchningstjänster, ge ett förstärkt stöd till arbetslösa som inte bedöms kunna få ändamålsenligt stöd inom ramen för dessa. Myndighetens målsättning är att individen ska övergå till arbete eller påbörja reguljär utbildning.

Prioriterade målgrupper:

Målgrupper som prioriteras är "Personer som varit utan arbete i mer än två år" och "Utrikes födda kvinnor och personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga". Arbetsförmedlingens verksamheten ska utgå från evidensbaserade metoder och beprövad erfarenhet. Verksamheten kan även omfatta samverkan med andra aktörer, såsom kommuner, och insatser för effektivare övergångar till utbildning.

Ordinarie verksamhet angränsande verksamhet

I angränsning till Samordningsförbundets verksamhet har arbetsförmedlingen bland annat nedanstående ordinarie verksamhet. Läs mer på www.arbetsformedlingen.se

- Gemensam kartläggning (GK)
Avser främst deltagare från Försäkringskassan. Ambitionen är att individen ska erbjudas ett möte inom tre veckor från en begäran. I kartläggningen bedömer och erbjuder Arbetsförmedlingen deltagaren insats, som första alternativ. När Arbetsförmedlingen inte kan erbjuda deltagaren en insats undersöks om förbundets insatser eller projekt är aktuellt.
- Jobb och utvecklingsgarantin (JOB)
Ett program för personer som varit arbetslösa under lång tid och behöver hjälp att komma tillbaka till arbetslivet. Programmet är normalt på heltid, men möjlighet finns att delta i programmet på deltid. I programmet krävs att personen är aktiv.
- Förmedlingsinsats
I denna insats får personen hjälp av en av arbetsförmedlingens leverantörer. För att få delta i insatser måste personen vara inskriven som arbetssökande på Arbetsförmedlingen. Personer som har varit arbetslösa länge, har en funktionsnedsättning eller deltagit i etableringsinsatser kan delta. Insatserna är normalt på heltid och pågår i sex månader. Vid behov kan deltagaren delta i ytterligare sex månader, sammanlagt totalt tolv månader.
- Arbets träning/Praktik
Arbetspraktik innebär att deltagaren provar på att arbeta på en arbetsplats. Insatsen omfattar normalt 25-100% av en heltidstjänst.
- Etableringsprogrammet
Ett program med aktiviteter och utbildning för vissa nyanlända invandrare för att hen så snabbt som möjligt ska lära sig svenska, hitta ett jobb och klara sin egen försörjning. Deltagaren kan delta i etableringsprogrammet om hen har fyllt 20 men inte 66 år och nyligen har fått uppehållstillstånd som flykting, skyddsbehövande eller anhängig. Programmet är normalt på heltid. Deltagaren kan vara med i etableringsprogrammet i sammanlagt 24 månader.
- Lokala överenskommelser och kontaktpersoner i varje kommun
Arbetsförmedlingen har lokala överenskommelser och arbetsförmedlare på plats i varje kommun som kontaktpersoner. Främst kontakt med AME och Ek. Biståndsgälande medborgare deltar i något av Arbetsförmedlingens insatser eller program.

Användning av externa utförare

Arbetsförmedlingen ställer om till att använda mer externa utförare.

GK viktig samarbetspart för Lumena

När Lumena tar emot deltagare kan projektet erbjuda förrehabiliterande aktivitet. Syftet är att stärka deltagaren till att kunna ta del av ordinarie verksamhet som ex GK som en plan efter projektet.

Skillnad mellan AF insatser och Förbundet?

Förbundets målgrupp kan generellt ej ta del av Arbetsförmedlingens insatser. Förbundets verksamheter innebär en långsammare väg till arbete med ännu mer anpassningar.

Arbetsförmedlingen lyfter dialog med samordningsförbund och aktuella ESF-projekt som viktigt för samarbetet. Speciellt när Arbetsförmedlingen inte kan erbjuda deltagaren en insats.

Arbetsförmedlingen och socialfonden

Under 2023 har Arbetsförmedlingen aktivt deltagit i programmen ESF och ESF+, enligt direktiv i regleringsbrevet. Ett betydande fokus har lagts på att förbättra samarbetet och utveckla projekt i syfte att öka arbetsmarknadsdeltagandet bland personer som bedöms stå långt ifrån arbetsmarknaden. Särskild uppmärksamhet har lagts på ungdomar, nyanlända, långtidsarbetslösa och personer med funktionsnedsättningar som medför nedsatt arbetsförmåga.

De preliminära resultaten och erfarenheterna från projekt och samverkansinitiativ som pågick under 2023 har integrerats i Arbetsförmedlingens planering för 2024, med målet att ytterligare optimera användningen av ESF+ som ett verktyg för att stärka myndighetens arbete och bidra till en mer inkluderande och tillgänglig arbetsmarknad.

Arbetsförmedlingen har också arbetat för att stärka sin kapacitet att hantera ESF-projekt effektivt, genom att uppdatera interna styrdokument samt utveckla nya stödfunktioner och systemstöd för projektbedömningar och uppföljning. Åtgärderna syftar till att förbättra kvaliteten och effektiviteten i projektgenomförandet och samtidigt säkerställa att socialfondsfinansieringen bidrar till myndighetens övergripande uppdrag och mål.

Källa: [Återrapport: 2023 ESF och ESF+ \(arbetsformedlingen.se\)](#) Exempelvis i Malmökraften och Sthlms kraften har AF tagit en framträdande roll.

Det förstärkta samarbete mellan Arbetsförmedling och Försäkringskassan

Det förstärkta samarbetet avser personer med behov av arbetslivsinriktad rehabilitering samt de som inte längre har rätt till sjukpenning eller fått avslag på ansökan om sjukersättning eller aktivitetsersättning och har behov av stöd i övergången till Arbetsförmedlingen genom möten för omställning.

Målet med det förstärkta samarbetet är att fler ska utveckla eller återfå arbetsförmågan efter rehabiliteringsinsatser hos Arbetsförmedlingen.

”Vi vet att långa perioder av ekonomiskt bistånd gör det svårt att komma in på arbetsmarknaden vilket också ökar riskerna för ohälsa och utanförskap. För personer vars livssituation är komplex, där fysiska och psykiska besvär också kan innefatta sociala problem krävs ofta mer omfattande och samordnade insatser. Nu tar vi ytterligare steg mot att förbättra denna samordning för att fler ska hjälpas till egen makt, eget arbete och egen försörjning”

Äldre- och socialförsäkringsminister Anna Tenje.

Försäkringskassan och sjukskrivna

Mål för sjukförsäkringen

Sjukförsäkringen ska ge ekonomisk trygghet vid nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom och ett effektivt stöd för återgång i arbete. För att motverka långvarig sjukfrånvaro ska Försäkringskassan *tidigt* i sjukfallen klarlägga behov av rehabilitering och verka för att åtgärder vidtas för en effektiv rehabilitering.

Försäkringskassans stöd och bidrag

I angränsning till Samordningsförbundets verksamhet har Försäkringskassan blanda annat följande bidrag som en del av förbundets målgrupp uppbär.

Läs mer på www.forsakringskassan.se

- **Sjukpenning**
En person kan ha rätt till sjukpenning om hens förmåga att arbeta är tillfälligt nedsatt med minst en fjärdedel på grund av sjukdom. Personen kan få sjukpenning om hen inte kan arbeta sin vanliga arbetstid för att hen är sjuk och förlorar inkomst. Statistiskt om hur många som uppbär ersättningen under längre tid har ej hittats.
- **Samordnad rehabilitering**
För personer som är sjukskrivna men inte har en förlorad arbetsinkomst.
- **Aktivitetsersättning**
En person kan ansöka om aktivitetsersättning om hen är under 30 år och sjuk i minst 1 år eller om hen behöver längre tid på sig att bli klar med skolan på grund av en funktionsnedsättning eller sjukdom. Försäkringskassan ska föra statistik över aktiviteter personer med aktivitetsersättning deltar i. De ska även analysera vilken typ av aktiviteter som personer deltar i som leder till ett steg senast den 7 november 2024.
- **Sjukersättning**
En person som har en funktionsnedsättning eller stadigvarande sjukdom och är mellan 19 och 65 år, kan ansöka om sjukersättning.

Försäkringskassan remitterade under 2023 ungefär 32% av deltagarna till förbundets myndighetsgemensamma team och har haft motsvarande 34% av deltagarna i Lumena projektet.

Sjukskrivningar

Antalet pågående sjukfall inom psykiatriska diagnoser ökade under åren 2010 till 2023 från 30 000 till 90 000. Personer med psykiatriska diagnoser är den grupp som har längst sjukskrivningstider och störst risk att inte komma tillbaka till arbetslivet.

Efter en nedgång under pandemin har antalet pågående sjukfall med psykiatriska diagnoser åter ökat. Stressrelaterad psykisk ohälsa har ökat mest.

Kvinnor står för 4 av 5 pågående sjukfall med stressrelaterad psykisk ohälsa

Källa [Tema psykisk ohälsa - Försäkringskassan \(forsakringskassan.se\)](http://Tema psykisk ohälsa - Försäkringskassan (forsakringskassan.se))

Inga arbetslivsinriktade insatser

Försäkringskassan har inga egna arbetslivsinriktade insatser som kan användas till att rehabilitera sjukskrivna.

Sjukskrivna i Roslagens

kommunerna ligger på 3649 helårsekvivalenter

Sjuk och aktivitetsersättning i Roslagen 2023

I Roslagen har 3727 helårsekvivalenter ovanstående ersättning, varav ca 750-800 har aktivitetsersättning

Funktionsvariation och hälsa

Diagnoser

Av samtliga pågående sjukfall i december 2022 var knappt hälften sjukfall med en psykiatrisk diagnos. Andelen psykiatriska diagnoser bland pågående sjukfall är högre än andelen psykiatriska diagnoser bland startade sjukfall. Att det ser ut så beror framför allt på att de som blir sjukskrivna för en psykiatrisk diagnos i snitt är sjukskrivna längre än de som blir sjukskrivna för andra sjukdomar.

I allmänhet ökar sjukfrånvaron med åldern medan sjukfrånvaron p.g.a. psykiatriska diagnoser dominerar i yngre åldrar. Andelen sjukskrivningar för psykiatriska diagnoser är högre bland kvinnor. Andelen sjukskrivna i psykiatriska diagnoser är som högst i åldern mellan 30–39 år. Bland kvinnor och män i de äldre åldersgrupperna är andelen sjukfall i psykiatriska diagnoser färre.

Källa SOCIALFÖRSÄKRINGEN I SIFFROR 2022 och SCB

Psykisk ohälsa

Majoriteten av befolkningen i Sverige upplever ett gott psykiskt välbefinnande och är nöjda och tillfreds med livet, men den självskattade psykiska ohälsan ökar.

SKR rapport "Psykiatri i siffror" med 2022 års statistik inom *vuxenpsykiatri*, *rättspsykiatri* och *barn- och ungdomspsykiatri* i Sverige, visar att inom alla tre områden ökar antalet personer som behöver vård och att allt fler vårdbesök genomförs. Tydligast ökning sker inom barn- och ungdomspsykiatri (BUP). Under 2022 var drygt 144 000 barn i åldern 0-17 år i kontakt med BUP. Det motsvarar 6,4 procent av alla barn i landet, en ökning från 5,5 procent 2017.

En stor del av ökningen handlar om utredningar av barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, främst pojkar. Behovet av sjukhusvård för flickor som drabbas av ätstörningar ökar också.

Källa:

[Psykiatri i siffror - Kartläggning av barn- och ungdomspsykiatri 2022 \(skr.se\)](https://skr.se/psykiatri-i-siffror/kartlaggning-av-barn-och-ungdomspsykiatri-2022)

Gällande personer i Sverige som har fått psykiatrisk vård är andelen bland flickor och kvinnor i alla åldrar högre, men bland äldre är könsskillnaden mindre. Bland barn och yngre vuxna var ADHD den vanligaste diagnosen 2022 och det gäller båda könen. För kvinnor från 45 år och uppåt var stress och depression vanliga orsaker till vård, medan det för män i samma ålder oftast rörde substansberoende. Det är dock relativt få personer över 65 år som vårdas i den specialiserade vården.

Källa:

[Statistik om psykisk hälsa i Sverige — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/statistik-om-psykisk-halsa-i-sverige)

Regionen och vårdgivare

Det är regionen som sitter som representant för vårdgivarna i förbundet, dvs politiker i styrelsen och tjänstemän från hälsosjukvårdsförvaltningen (HSF) i beredningsgruppen.

Regionen är i sin tur upphandlande part av de lokala vårdcentraler och psykiatrimottagningar som behandlar och vårdar målgruppen. Förbunden i länet upplever att det finns ett glapp mellan regionen och de utförande vårdgivare som träffar patienterna. Det förekommer svårigheter att få information ut till vårdgivare.

Region Stockholm täcker hela länet

Regionen har kontakt med länets samtliga samordningsförbund precis som de statliga parterna. Detta i sig är en utmaning och förbundets större parter ser gärna om möjligt en liknande verksamhet och gärna en gemensam sammanställning av exempelvis årsredovisningar för alla förbunden.

Regionen spelar en viktig roll avseende förbundets budgettilldelning och de har för avsikt att se över fördelningen till förbunden i Stockholms län.

Regionens verksamheter

- De lokala vårdgivarna
Vårdgivarens initiativ till remittering av deltagare till förbundens insatser har ökat.
- Samverkande vårdcentraler
Regionen har i varje kommun en samverkande vårdcentral
- Rehabiliteringskoordinatorer
Tidigare har samarbete upparbetats mellan förbundet och rehabiliteringskoordinatorer (Reko) men slutsatsen från regionen är att Reko inte arbetar med vår målgrupp handgripligen. Däremot kan de vara bärare av information om förbundet och informera och remittera in patienter som är i behov av förbundets insatser. Reko som roll är fortfarande ny och under arbete- det finns ännu ingen evidens för att det har minskat sjukskrivningar eller fått individer tillbaka till arbete.

Vårdgivare remitterade under 2023 ungefär 24% av deltagarna till förbundets myndighetsgemensamma team och har haft motsvarande 8 % av deltagarna i Lumena projektet.

Hälsosjukvårds lagen

När hälso- och sjukvård ges till personer som har stora och varaktiga funktionsnedsättningar ska det särskilt övervägas om vården kan ges på ett sätt som bidrar till att den enskilde får möjlighet att delta i samhällslivet och kan leva som andra.

(lag 2022:1255 5 kap 9§)

I Roslagen är merparten av vårdgivare privata aktörer med undantag av aktörer via det kommunala sjukvårds och omsorg i Norrtälje KSON.

Hur kan vi nå vården ännu bättre?
Myndighetsgemensamma samverkansteamet besöker några av vårdcentralerna och psykiatri mottagningar i orådet. Men hur kan vi bli ännu bättre?

Den nya socialtjänstlagen väntas träda i kraft i juli 2025. Enligt förslaget till ny lag ska socialtjänsten: främja jämlika och jämställda levnadsvillkor, ha ett tydligare barnperspektiv.

Aktiveringskrav
Regeringen utreder en aktivitetskravreform.

Ekonomisk bistånd i Roslagen
Ca 800 personer beräknas uppbära ekonomisk bistånd, varav 320 personer (40%) har haft långvarigt bidrag över 10 månader

Kommunen

Roslagens sex kommuner är alla självstyrande organisationer. Dock har de mycket gemensamt och delar även prioriterade målgrupper. Samtliga kommuner bistår sina kommuninvånare med bland annat följande verksamheter och stöd som angränsar till förbundets verksamhet.

- **Ekonomiskt bistånd**
För personer som har problem att försörja sig själv och sin familj. Socialtjänsten kan till exempel kräva att personen söker arbete och deltar i kommunens eller arbetsförmedlingens program eller åtgärder för arbetslösa. Om personen är sjuk och därför inte kan arbeta behöver ned-satt arbetsförmåga styrkas.
Källa: Socialstyrelsen
- **Dagligverksamhet eller stöd via LSS (SOL)**
Personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig kan få daglig verksamhet. Insatsen omfattar personer med utvecklingsstörning, autism eller autismsliknande tillstånd samt personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom. Kommunen bedömer varje enskild ansökan och avgör vem som får insatsen daglig verksamhet.
- **Arbetsmarknadsenheter**
Här skiljer sig kommunernas arbete åt då vissa erbjuder stöd till personer med ekonomiskt bistånd och/eller nyanlända.
- **Kommunala aktivitetssansvar**
Här varierar kommunernas bemanning från 1 upp till 3 personalresurser.

Kommunerna remitterade under 2023 ungefär 22% av deltagarna till förbundets myndighetsgemensamma team, och har haft 43% av deltagarna i Lumena projektet.

Kommuners prioriterade målgrupper i

Roslagens kommuner har i samtal pratat om följande målgrupper :

- Långvarig ekonomist bistånd
Denna målgrupp har behov av arbetsrehabilitering genom Samordningsförbundet då det inte alltid finns rätt eller möjlighet att ta del av arbetsrehabilitering inom ordinarie verksamhet.
- Personer med psykisk ohälsa
- Unga som bor hemma som varken arbetar eller studerar, se kapitel om unga. Kan vi i förbundet arbeta mer proaktivt?
- Långvarigt missbruk
- Språksvaga, ex insatser som samhällsorientering.

Övrigt så nämnde kommunerna upphandling med socialt ansvarstagande och sociala investeringsfonder. Samt att målgruppen nyanlända minskar. Utifrån 2023 statistiskt finns ca 260 helårsekvivalensens med etableringsersättning. En kommun uppmärksammade dock målgruppen ukrainska flyktingar. Förbundets medlemmar behöver förankra förbundet internt högre upp.

Utmaningar som lyfts är att målgruppen saknar tillräckligt med insatser.

Förslag som uppkommer är :

- Motivationskurser
- Studiebesök
- Samhällsorientering
- Samarbete med Lärvox
- Hälsosamordnare—basala behov /hälsa/kost
- Insatser för målgruppen med långvarigt beroende/missbruk
- Kan vi testa tjänstedesign för utformning av nya insatser?
- Kan vi arbeta mer proaktivt med unga?
- Kan vi kartlägga målgruppen språksvaga?
- Omvärldsbevaka av Bron/hoppet i Upplands-väsby samt Attention projekt [Vägen vidare](#)

Antal helårsekvivalenter, 20-65 år, som försörjs med sociala

	Sjukpenning			Sjuk- och aktivitets- ersättning			Arbetslöshetsersättning		
	dec-21	dec-22	dec-23	dec-21	dec-22	dec-23	dec-21	dec-22	dec-23
Vallentuna	558	535	549	489	468	491	152	155	156
Österåker	694	771	685	661	651	650	298	192	231
Täby	841	848	833	814	804	794	414	334	391
Danderyd	244	192	241	252	251	243	161	109	159
Vaxholm	127	162	133	108	113	119	69	43	56
Norrtälje	1 213	1 172	1 208	1 527	1 475	1 430	430	298	312
Sammanlagt Roslagens kommuner			3649			3727			1305

Frisökning : Kolada kommun - verksamhet- arbetsmarknad -

	Andel av vuxna biståndsmotta- gare långvarigt		Antal HE med aktivitets ersätt- ning		Antal HE med Etablerings er- sättning		Andel med högst förgymnas.utb	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
0115 Vallentuna	41.4	45,7	114	111	23	37	8.0	7,6
0117 Österåker	33.9	43,1	155	159	34	42	8.1	7,8
0160 Täby	37.0	36,5	150	147	36	45	4.4	4,2
0162 Danderyd	30.5	34,4	52	58	47	58	3.0	2,9
0187 Vaxholm	36.9	35,3	22	27	19	18	6,2	6
0188 Norrtälje	47.0	48,3	269	252	68	60	12.5	12,1
Sammanlagt Roslagens kommuner		40,55		754		260		6,77%

MUCF Statistik om unga som varken arbetar eller studerar 2021

	Täby	Norrtälje	Vaxholm	Österåker	Danderyd	Vallentuna	Summerat Roslagen
UVAS 16-24	308	332	50	276	129	178	1273
UVAS 25-29	361	473	42	294	189	208	1567

Med helårsekvivalenter (HE) avses antal individer som kan försörjas under ett helt år med full ersättning. Exempelvis blir två personer, som varit heltidsarbetslösa ett halvår var, tillsammans en helårsekvivalent. Redovisningssättet skapar jämförbarhet mellan olika typer av ersättningsystem.

ersättningar och bidrag. (SCB statistikdatabas)

Ekonomiskt bistånd			Etableringsersättning		
dec-21	dec-22	dec-23	dec-21	dec-22	dec-23
167	131	111	29	40	32
163	128	116	33	50	45
230	188	121	34	45	40
85	67	68	50	58	55
65	57	42	18	23	20
445	443	362	60	66	72
		820			264

- Finsam - Behovsanalys

Andel långtidsarbetslösa 16-24 år			Andel långtidsarbetslösa 25-65år			Antal i arbetsför ålder 16-64 år		
2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
1.4	0.8	0,8	3.8	3.3	3,3	21 212	21 646	21 926
1.2	0.9	1	4.6	3.9	3,8	29 346	29 976	30 096
0.8	0.6	0,5	3.9	3.5	3,6	44 544	45 586	46 875
0.4	0.4	0,5	3.8	3.3	3,4	19 227	19 329	19 213
1.2	1.0	0,8	4.1	3.4	3,3	6 948	6 858	6 826
1.9	1.6	1,6	5.7	4.9	4,7	36 536	36 813	36 746
		0,87%			3,68%			161 682

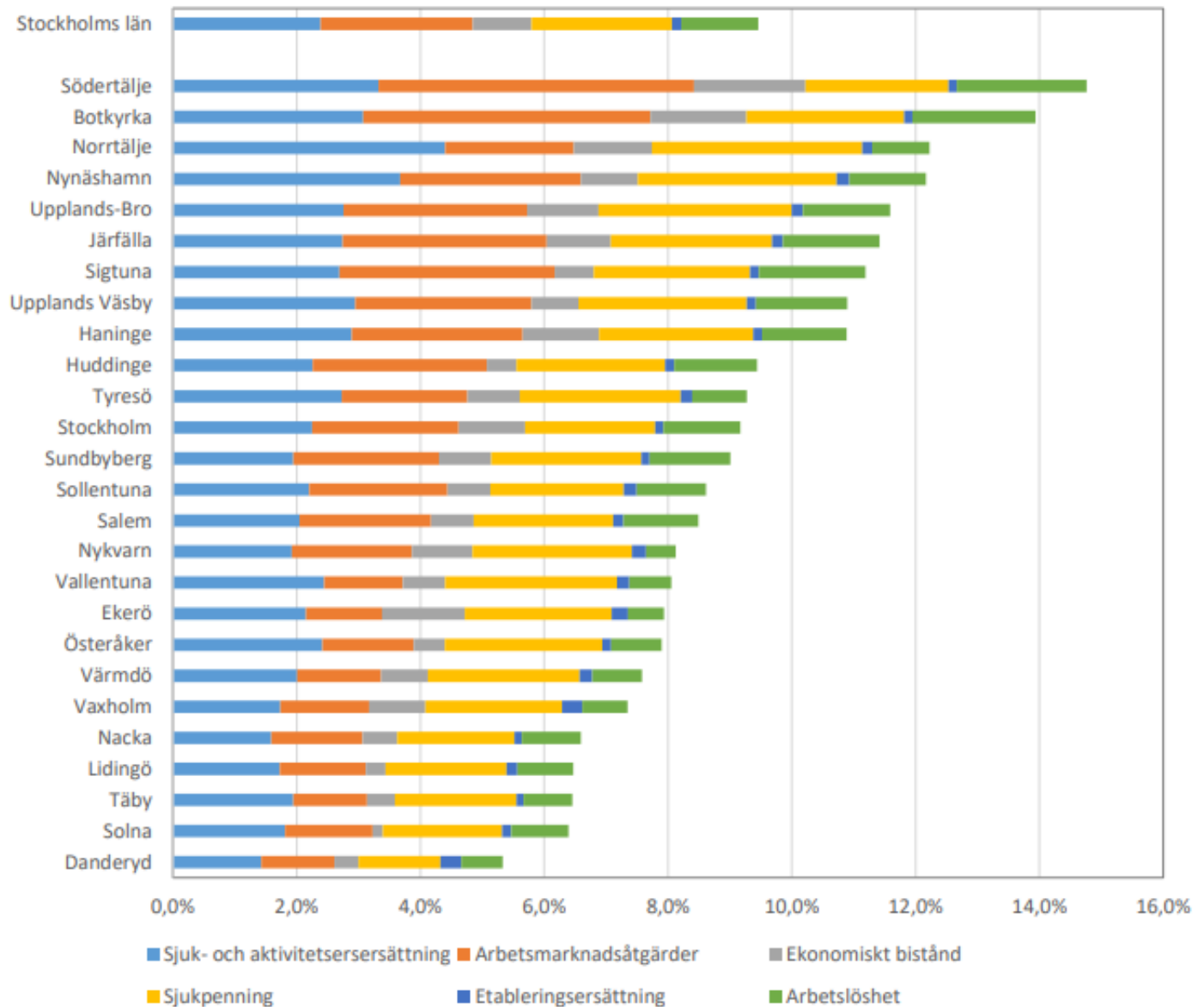
Uppbär någon form av offentligt stöd

	Summa helårsekvivalenter		
	dec-21	dec-22	dec-23
Vallentuna	1 615	1 621	1 623
Österåker	2 239	2 259	2 140
Täby	2 797	2 769	2 701
Danderyd	974	909	991
Vaxholm	481	489	450
Norrtälje	4 364	4 237	4 117
Sammanlagt			12022

Kolada, den öppna och kostnadsfria databasen för kommuner och regioner. En tjänst från RKA, Rådet för främjande av kommunala analyser. Rådet är en ideell förening med svenska staten och Sveriges Kommuner och Regioner som medlemmar.

Bilaga 2 Statistik Helårsekvivalenter Statisticon

Andel HE per kommun och ersättningssystem 2022
(åldrarna 20-64 år)

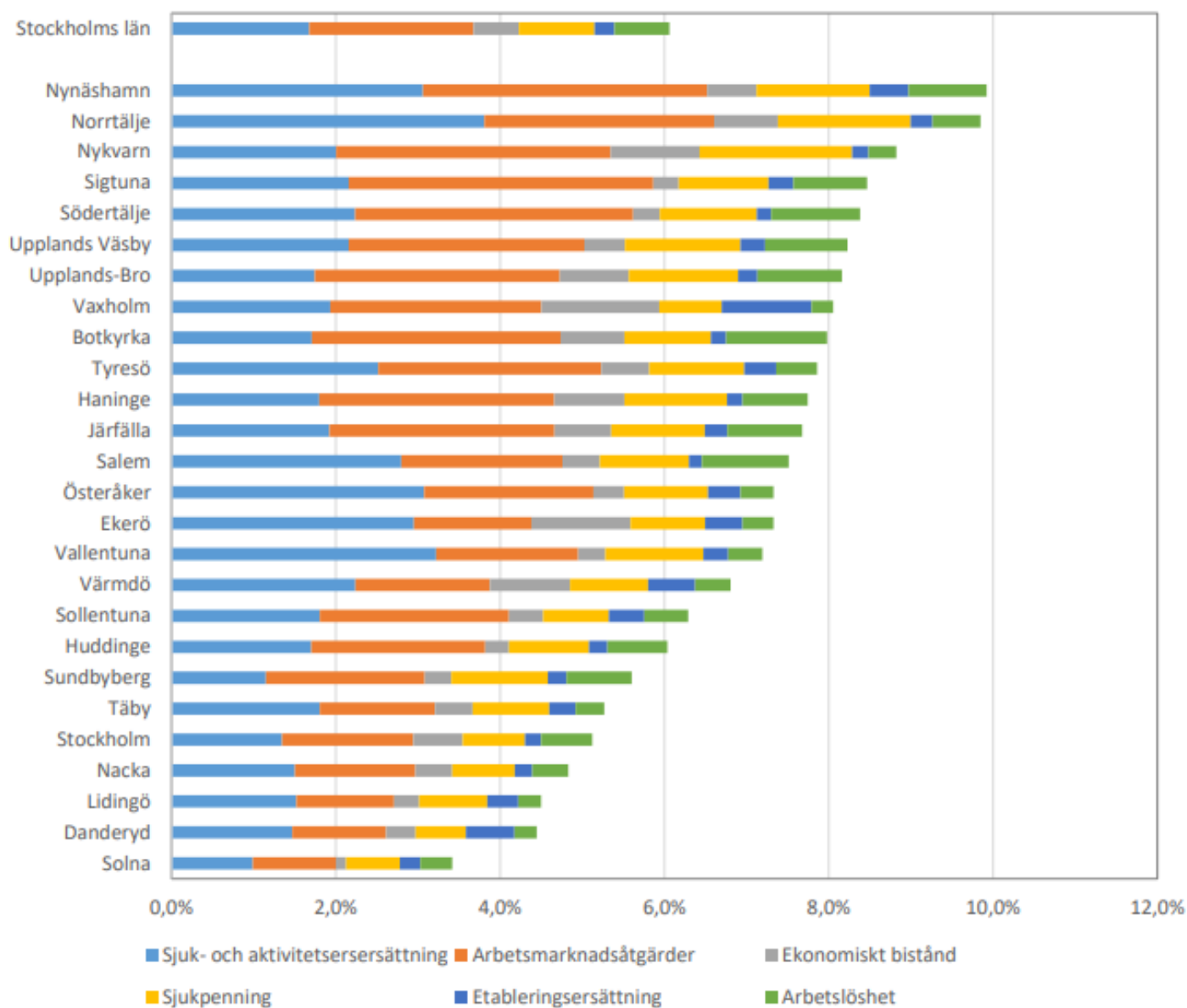

Statisticon

Mer statistik per kommun fördelat på kön och varje ersättningsform finner du på <https://studios.statisticon.se/finsam/>

Statisticon är ett företag med expertkunskap inom statistik och analys som erbjuder tjänster och webbaserade verktyg för offentlig verksamhet, företag, forskare, branschorganisationer och andra aktörer som har behov av kvalificerad statistik och analys i sin verksamhet

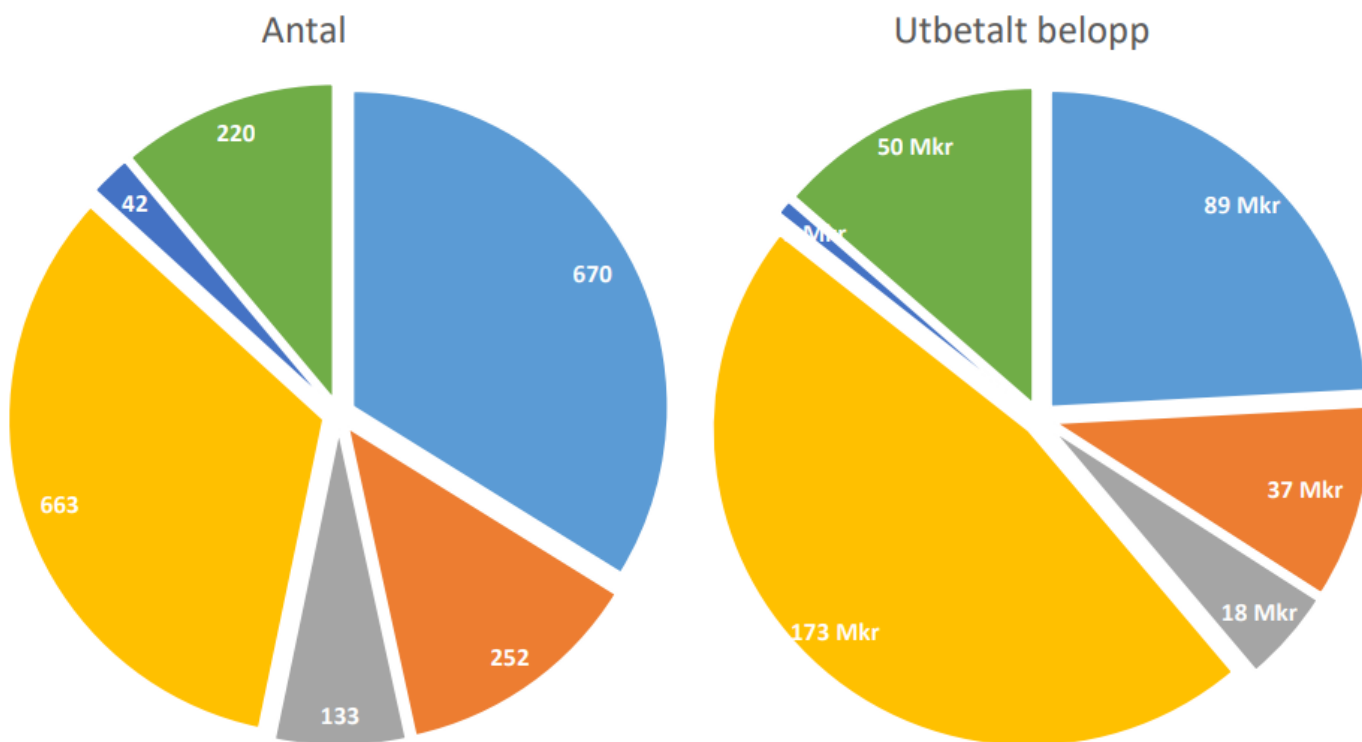
Andel HE per kommun och ersättningssystem 2022 (åldrarna 20-29 år)

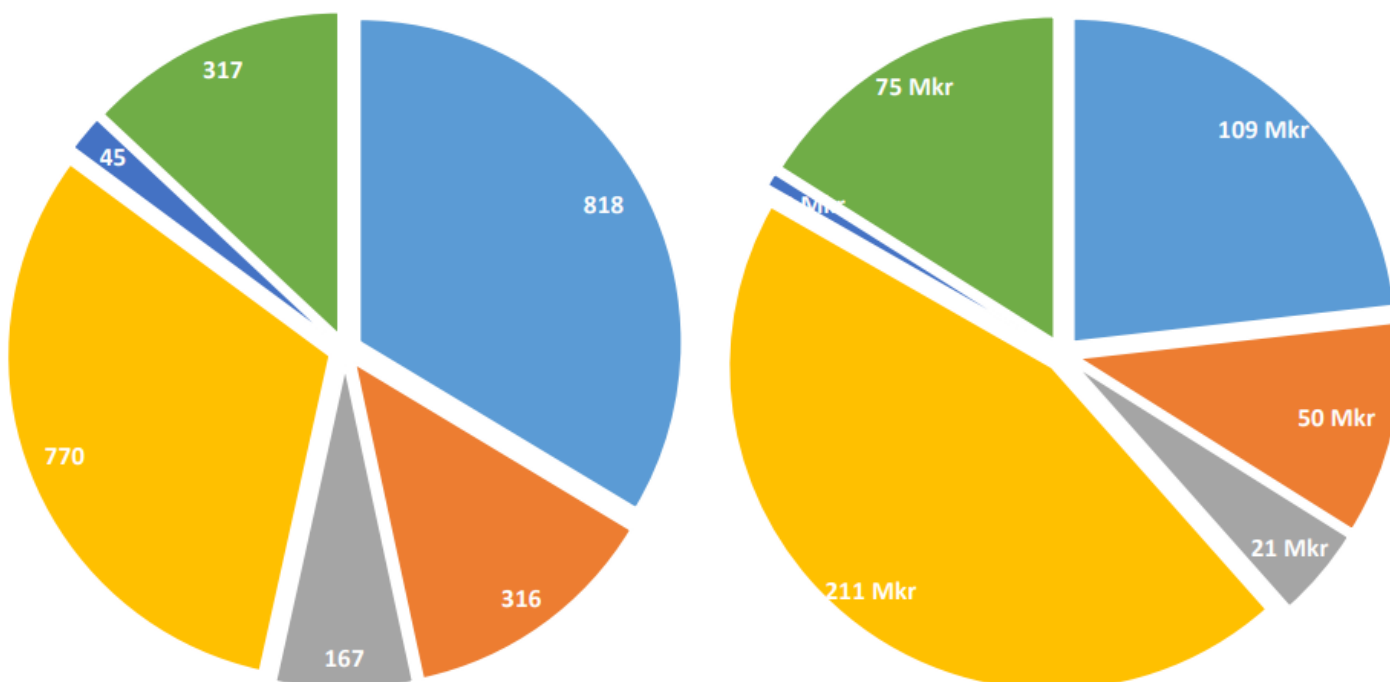
Fördelning av olika ersättningssystem - helårsekvivalenter respektive utbetalade belopp

Diagrammen nedan visar fördelningen av antalet helårsekvivalenter (16-64 år) för olika ersättningssystem i kommunen år 2022. Diagrammet till höger visar fördelningen av kostnaderna (utbetalade belopp i miljoner kronor) inom de olika ersättningssystem (16-64 år) i kommunen år 2022.

Österåker

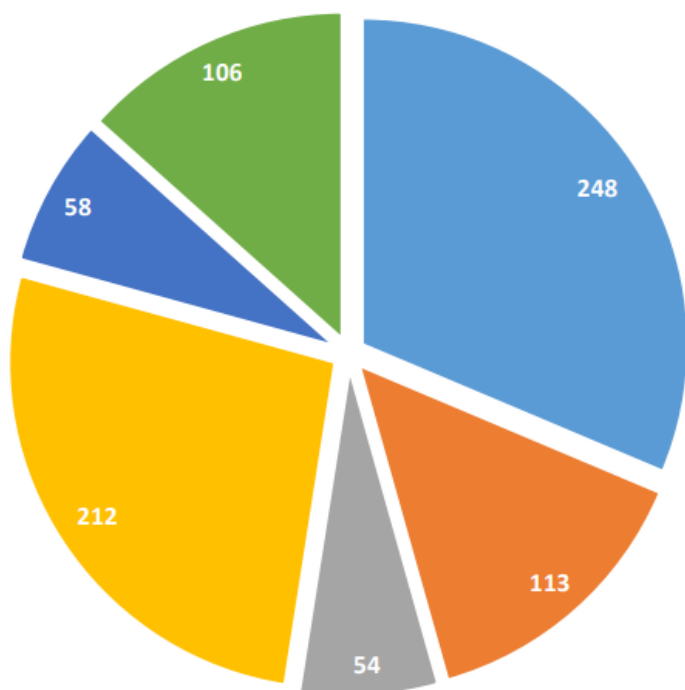

Täby

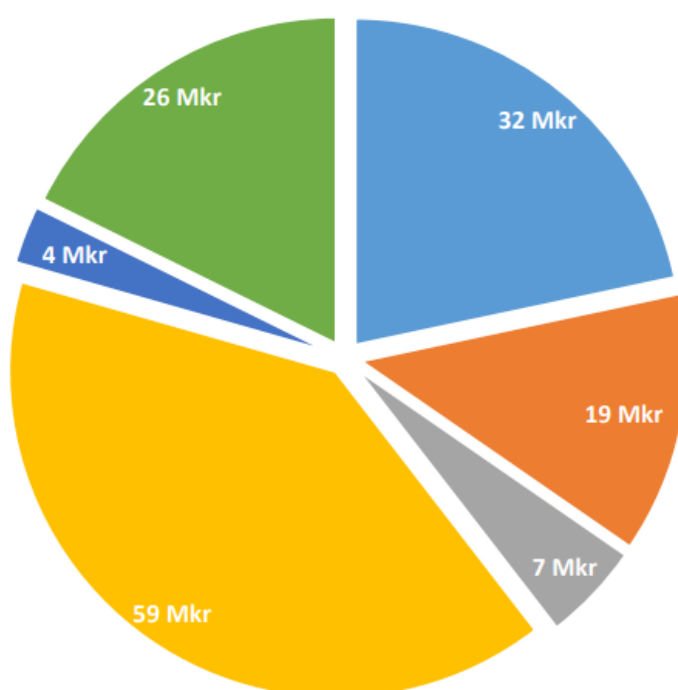

Danderyd

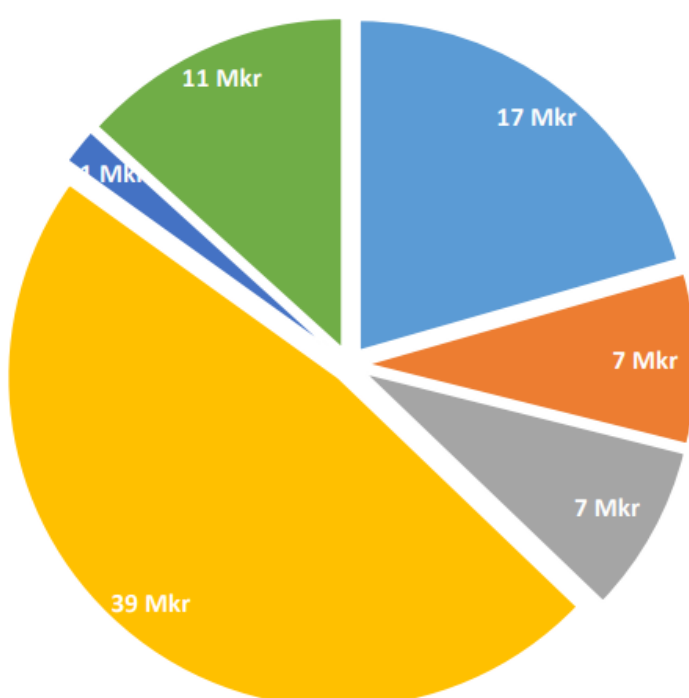
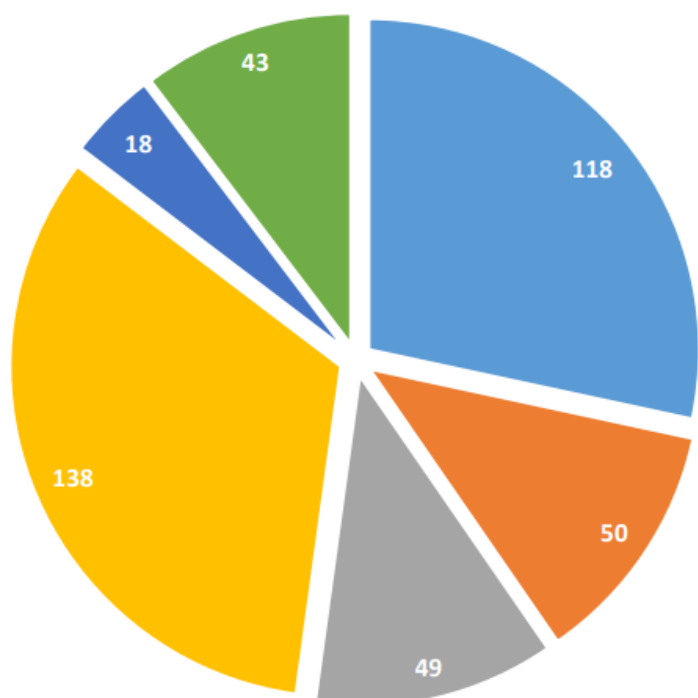
Antal

Utbetalt belopp

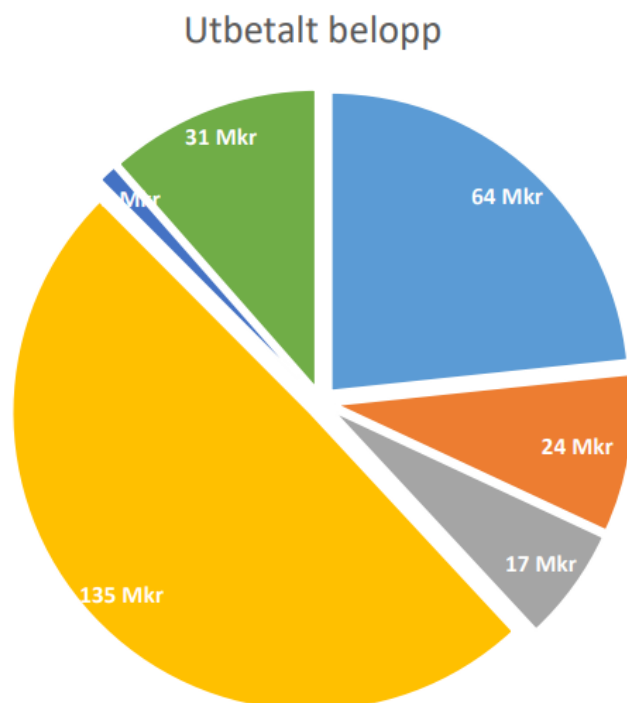
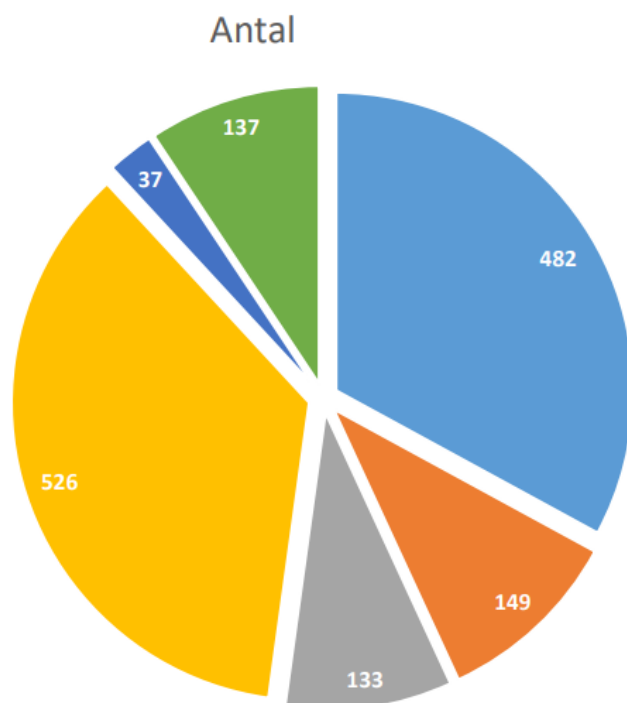

Vaxholm

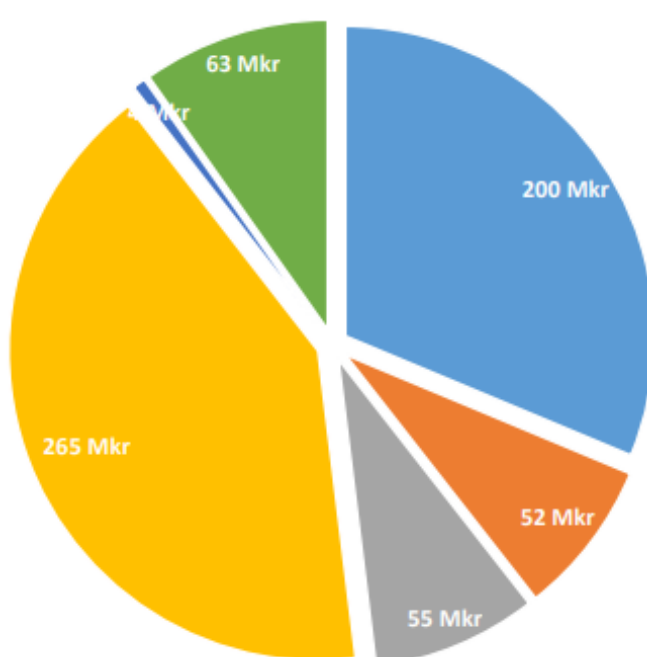
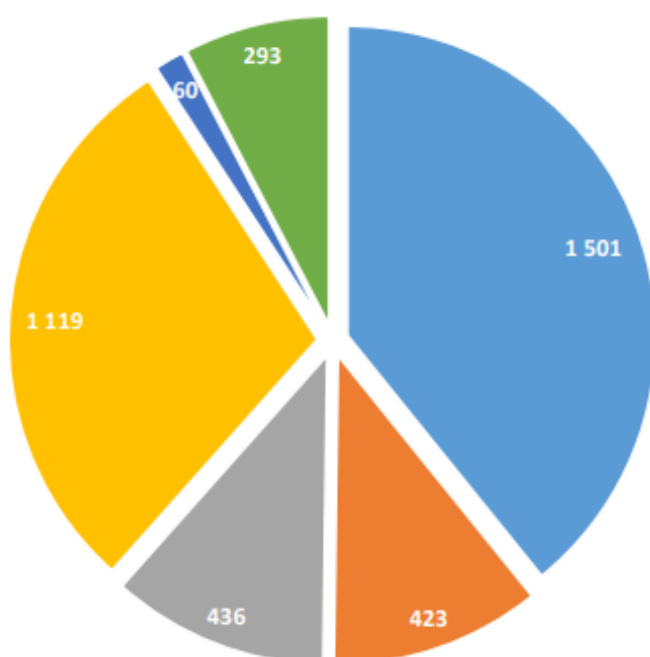

Bilaga Statistik 2 Helårsekvivalenter Statisticon

Vallentuna

Norrtälje

Samordningsförbundet Roslagen är ett förbund mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Region Stockholm och Stockholm nordost kommunerna Danderyd, Norrtälje, Täby, Vallentuna, Vaxholm och Österåkers kommun

